

УКРАЇНА

(19) UA (11) 65083 (13) U
(51) МПК (2011.01)
B23H 7/26 (2006.01)
B23H 1/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ПРИСТРІЙ ДЛЯ ОБРОБКИ ЕЛЕКТРИЧНОЮ ДУГОЮ ФАСОННИХ ПОРОЖНИН КУВАЛЬНИХ ШТАМПІВ

1

(21) u201105600
(22) 04.05.2011
(24) 25.11.2011
(46) 25.11.2011, Бюл.№ 22, 2011 р.
(72) БОКОВ ВІКТОР МИХАЙЛОВИЧ
(73) КІРОВОГРАДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХ-
НІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(57) Пристрій для обробки електричною дугою фа-
сонних порожнин кувальних штамів, що містить

2

електродотримач для встановлення і фіксації елек-
трода-інструмента, координатний стіл для розта-
шування і закріплення електрода-заготовки та гер-
метичну камеру навколо зони обробки, який
відрізняється тим, що дно герметичної камери
виконано у вигляді опорної плити, яку точно вста-
новлюють за контрольним кутом на дзеркалі елек-
трода-заготовки та з'єднують з електродотрима-
чем принаймні двома напрямними вузлами.

Корисна модель належить до області електро-
ерозійної обробки і може бути використана в ма-
шинобудуванні як пристрій для обробки електрич-
ною дугою фасонних порожнин кувальних
штампів.

Відомі аналогічні пристрої, які використовую-
ються для електроерозійної обробки фасонних
порожнин [1].

Продуктивність електроерозійної обробки фа-
сонних порожнин з застосуванням аналогічних
пристроїв дуже низька, так як енергія в зону обро-
бки в них підводиться з паузами, під час яких по-
рожнина не обробляється.

Відомий пристрій для обробки електричною
дугою фасонних порожнин кувальних штамів, що
має електродотримач для встановлення і фіксації
електрода-інструмента, координатний стіл для
розташування і закріплення електрода-заготовки,
та герметичну камеру навколо зони обробки [2].
Енергія технологічного струму вводиться в зону
обробки безперервно і простими засобами, чим,
власне, і пояснюється велика продуктивність об-
робки. Тиск робочої рідини в герметичній камері,
який пов'язаний з необхідністю прокачування ро-
бочої рідини в торцевому міжелектродному зазорі
за напрямком від периферії до центра кожної зони
прокачування робочої рідини, може сягати 2...4
МПа.

Однак, у відомому пристрою процес позиціо-
нування електрода-інструмента відносно електро-
да-заготовки займає багато часу та є не точний
(відхилення від норми складає 0,3...0,5 мм).
Останнє пов'язано з необхідністю попереднього

виконання розмітки контуру електрода-
інструмента та торцевій поверхні електрода-
заготовки та подальшого ручного взаємного пози-
ціонування електродів за допомогою прямокутного
косинця та молотка шляхом сполучення розміче-
ного контуру на електроді-заготовці з контуром
електрода-інструмента. Після закріплення елек-
трода-заготовки ведуть її обробку. Внаслідок нето-
чного встановлення електрода-заготовки спостері-
гається відхилення в розташування фасонної
порожнини кувального штампа від креслення за
межі допуску.

Задачею даної корисної моделі є підвищення
точності та зменшення часу позиціонування елек-
трода-заготовки відносно електрода-інструмента
при обробки фасонних порожнин кувальних штам-
пів.

Дана задача вирішується у відомому пристрої
для обробки електричною дугою фасонних порож-
нин кувальних штамів, що має електродотримач
для встановлення і фіксації електрода-
інструмента, координатний стіл для розташування
і закріплення електрода-заготовки, та герметичну
камеру навколо зони обробки, за рахунок того, що
дно герметичної камери виконано у вигляді опор-
ної плити, яку точно встановлюють за контроль-
ним кутом на дзеркалі електрод-заготовки та з'єд-
нують з електродотримачем принаймні двома
напрямними вузлами.

На приведених фігурах наведена схема при-
строю для обробки фасонних порожнин електрич-
ною дугою, що пропонується: фіг. 1 - поздовжній
переріз;

(19) UA (11) 65083 (13) U

фіг. 2 - поперечний переріз А-А.

Для обробки фасонної порожнини 1 в молотовому (кувальному) штампі 2 (фіг. 1, 2) останній за допомогою цехового крана встановлюють та закріплюють на координатному сталі 3 електроерозійного верстата, що реалізує спосіб розмірної обробки електричною дугою. На дзеркалі 4 штампа 2 точно встановлюють за контрольним кутом (взаємно перпендикулярні поверхні 5 та 6) опорну плиту 7, яка одночасно виконує функцію дна герметичної камери 8. Електрод-інструмент 9, який звичайно виготовляють із електроерозійного графіту, закріплюють точно та нерухомо відносно електродотримача 10. Усередині камери плиту 7 з'єднують з електродотримачем 10 принаймні двома напрямними вузлами. Кожен напрямний вузол складається із напрямної колонки 11, що запресовується у плиту 7, та напрямної електроізоляційної втулки 12, що запресовується у електродотримач 10. Наявність напрямних вузлів у пристрої дозволяє швидко (за декілька секунд) та точно позиціонувати електрод-інструмент 9 по відношенню до молотового штампа 2 шляхом попереднього надівання електродотримача 10 разом з електродом-інструментом 9 на напрямні колонки 11. Для запобігання при встановленні можливого пошкодження фасонного графітового електрода-інструмента 9, його вертикальне переміщення обмежується двома упорами однакової висоти (на фігурах не показані), які встановлюються між плитою 7 та електродотримачем 10. В такому стані опускають шпindel 13, та на відстані 1-2 мм від верхньої площини електродотримача 10 зупиняють його. Шляхом переміщення координатного

стола 3, позиціонують кріпильні різьбові отвори електродотримача 10 з отворами шпинделя 13, вставляють кріпильні болти 14 в отвори шпинделя 13 та закріплюють рухому частину пристрою на шпинделі 13 верстата.

Далі знімають з пристрою обмежувальні упори, піднімають шпindel 13 вгору, опускають герметичну камеру 8, вмикають насос подачі робочої рідини в зону обробки, технологічний струм, та ведуть розмірну обробку фасонної порожнини 1 в молотовому (кувальному) штампі 2 електричною дугою 15, що збуджується в торцевому зазорі 16 в потужному гідродинамічному потоці робочої рідини. Продукти ерозії 17 вилучаються із зони обробки разом з робочою рідиною крізь центральний канал 18 у шпинделі 13.

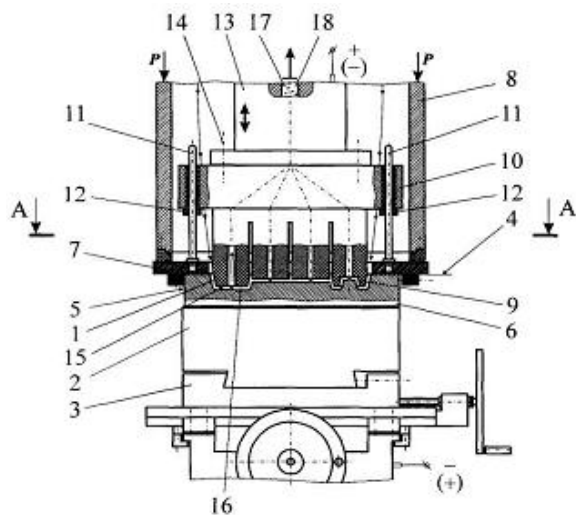
Демонтаж пристрою з верстата здійснюють в зворотному напрямку.

Використання пристрою, що пропонується, порівняно з відомим, дозволяє підвищити точність позиціонування електродів на 6 квалітетів (з 14 до 8 квалітету) та зменшити час їх позиціонування в 80-180 разів (з 20-30 хвилин до 10-15 секунд).

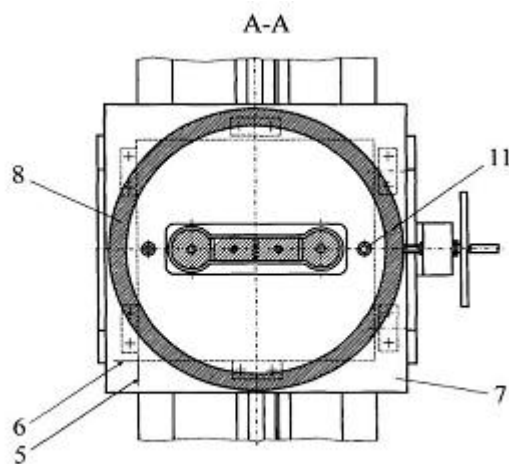
Джерела інформації:

1. Электроэрозионная и электрохимическая обработка. Расчёт, проектирование, изготовление и применение электродов-инструментов. Часть 1. Электроэрозионная обработка. - М.: НИИМАШ, 1980. - 224 с. - С. 152-155, рис. 62-67.

2. Боков В. М. Розмірне формоутворення поверхонь електричною дугою. - Кіровоград: Поліграфічно-видавничий центр ТОВ «Імекс-ЛТД» 2002. - 300 с. - С 48, рис. 2.4 (пристрій застосовується у верстаті «Дуга 8Г»).

Фиг. 1

Фиг. 2